

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ
ΚΡΑΤΙΚΩΝ & ΗΜΙΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΤΡΑΠΕΖΩΝ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ.Α.Π.
ΔΙ' ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΩΝ ΤΥΠΟΥ

ΟΔΟΣ ΣΚΟΥΛΕΝΙΟΥ 4 - 5^{ος} ΟΡΟΦΟΣ - ΑΘΗΝΑΙ
ΤΗΛ. 236.455

ΑΠΟΚΟΜΜΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ

ΕΛΕΥΘ. ΚΟΣΜΟΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

27. ΜΑΙ. 1971

ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

Αί λύσεις του Κυπριακού

Επιστολή του κ. Ε. ΑΒΕΡΩΦ

Παρά του κ. Ε. Αβέρωφ - Τσιτσά, πρώην υπουργού Έξωτερικών ελάδομεν και δημοσιεύομεν την κατωτέρω επιστολήν:

«Φίλε κύριε διευθυντά,
Στήν επιστολή μου επί της αποκαταστάσεως των Έλληνο - Αλβανικών σχέσεων την οποία δημοσιεύσατε ολοκληρη την 21ην Μαΐου, έλεγα εν παρόδω ότι κείμαι υπερήφανος διά την Ζυρίχη, κατά την οποίαν ο Έλληνισμός της Κύπρου επέτυχε τό μέγιστον που μπορούσε ή θά μπορούσε ποτέ να επίτυχη». Φίλοι μου έπεσήμαναν ότι ή περιοριστική έρεβίσε τά τόσο ευπαθή νεύρα της «Έστίας» και έτσι είδα ότι στό φύλλο της 22ας Μαΐου, βάλει έναντίον της απόψεως αυτής. Για πολλούς λόγους, γνωστούς σέ άλλους, δέν άπαντά κανείς στήν «Έστία». Καί όταν είναι άνάγκη να τό κάμψ, δέν τό κατορθώνει, γιατί ή έφημερίς αυτή έχει τελειοποιήσει την τέχνη της δημοσιεύσεως των σοφά ψαλιδισμένων άπαντήσεων. Έπειδή λοιπόν σήμερα νομίζω ότι διά γενικώτερου λόγου χρειάζεται μια άπάντησι, και ή επικοινωνιμένη άποψή έδημοσιεύθη εις την έφημερίδα σας, ζητώ τη φιλοξενία των στήλών σας διά ν' άπαντήσω.

Γιά την ιερά υπόθεσι της Κύπρου, αι κυβερνήσεις Καραμανλή αγωνίσθησαν με πάθος, έκίνησαν πάντα λίθον, και υπέταξαν όλη την έξωτερική πολιτική της Ελλάδος εις την εξυπηρέτησι του θέματος. Όταν πεισθήκαμε ότι και αι έλληνο-τουρκικαί σχέσεις κινδύνευαν να διαταραχθούν ανεπανόρθωτα, και ότι ό τότε άκόμη ζωντανός Έλληνισμός της Κωνσταντινουπόλεως έκινδύνευε να γαθή όριστικά και πρό παντός ότι ή κυπριακή υπόθεσι έκινδύνευε να μη σέ όλεθοί και άποφασιστική φάσιν με σύμφωνη την κυπριακήν ήγεςία (όχι μόνον τό Μακάριο), έκάναμε ένα συμβιβασμό, έγκριθέντα από την πλειοψηφία της έλευθέρας και νομίμως εκλεγείσης Βουλής και, τό τονίζω, από τον ζωπό άντιπολιτευόμενο ήμας, Γεώργιο Παπανοέου.

Τά άντικειμενικά δεδομένα, που ή Έλλάς ήταν και είναι αδύνατο να άλλάξη, επέβωλλαν τον συμβιβασμό. Ο συμβιβασμός εκείνος είχε μειονεκτήματα αλλά είχε και τεράστια πλεονεκτήματα και ήτοι ή μιά μέρα στήν άλλη έκανε την φλεγόμενη άγγλική άποικία άνε-

→ Συνέχεια
έκ της 1ης σελίδος

εάρτητο κράτος με έντονη έλληνική σφραγίδα, τό όποιο έγνωρισε μεγάλη πρόοδο. Επί πλέον απέκατέστησε πλήρως, τονίζω πλήρως, τη θέση του Έλληνισμού της Κωνσταντινουπόλεως και την, διά γενικώτερου λόγου, έντελώς άπαραίτητο έλληνο-τουρκική συνεργασία.

Αυτά τά άντικειμενικά δεδομένα, που επαναλαμβάνω ή Έλλάς ήταν και είναι αδύνατο να νικήση, άγνοήθησαν άργότερα υπό την πίεσι της δημογωγίας και άκολουθήθηκε πολιτική που δέν τά έλάμβανε υπ' όψιν. Τά άποτελέσματα είναι γνωστά.

Δέν είναι λοιπόν καθόλου σχήμα λόγου τό ότι ποτέ οι άδελφοί μας της Κύπρου δέν μπορούσαν και δέν θα μπορούσαν να πάρουν όσα —παρά τά μειονεκτήματα— επέτύχαμε κατά τον συμβιβασμό της Ζυρίχης και του Λονδίνου.

«Αλλά... —λέγει ή «Έστία»— ό Μακμίλλαν γράφει στα άπομνημονεύματά του ότι μπορούσαμε να επίτυχομε περισσότερο με τά σχέδια Ράντκλφ και Μακμίλλαν! Πώς είναι λοιπόν δυνατόν να υποστηρίζονται διά τό παρελθόν αι δικαί μας... προδοτικά άπόψεις; Δέν με έκπλήσσει τό ότι ή «Έστία» προκειμένου να κατηγορήση, προτιμά έμμέσως αυτάς τάς δύο λύσεις από τη δική μας, ή τό ότι προτιμά να πιστέψη τον κ. Μακμίλλαν. Ούτε με έκπλήσσει ούτε με ένοχλεί όμως, ή σκέψι ότι Έλληνες πατριώται, μη ένήμεροι των σχεδίων εκείνων, είναι ένδεχόμενο να πιστέψουν ότι γάθησαν δύο καλά ευκαιρία. Διεκρινίζω δι' αυτό ότι ή άναμφισβήτητη αλήθεια είναι έκ διαμέτρου άντίθετη πός όσα φυσικόν είναι να γράφη ό κ. Μακμίλλαν, ό πρωτεργάτης των δύο λύσεων.

Τό σχέδιον Ράντκλφ

Τό προταθέν σχέδιον Συντάγματος Ράντκλφ είναι πεοιττό να τό αναλύσω. Από την πρώτη εμφάνισί του, τό κατέστησε έντε-

λώς άπαραδέκτο μία δήλωσι του υπουργού των άποικιών κ. Λένοξ-Μπόρντ, ή όποια έτόνισθη ότι καταγράφεται εις τά πρακτικά της Βουλής των Κοινοτήτων ως έπίσημος έρμηνεία, του τελευταίου άρθρου του σχεδίου Συντάγματος. Τό άρθρο αυτό μιλούσε περί μελλοντικού δημοψηφίσματος και αυτόδιαθέσεως: ή έννοια ήταν, κατά τη δήλωσι, ότι θα έκαλούτο να εκδηλωθούν χωριστά διά την αυτόδιαθέσιν των, αι δύο Κοινοότητες! Η κατάλληλη διαλοδή του σχεδίου θα ήταν ή διχοτόμησι...

Τό σχέδιον Μακμίλλαν

Τό σχέδιον Μακμίλλαν. Αυτό προέβλεπε έπταετή τριπλή συγκοινωνία επί της νήσου από την Άγγλία, την Ελλάδα και την Τουρκία, άσκουμένη διά τριών υπάτων άρμοστών. Εις τό τέλος της έπταετίας, άν μέν τό σύστημα είχε άποδώσει, θα έγίνοντο εις τό τέλος της έπταετίας, χωριστά δημοψηφίσματα διά την αυτόδιάθεσι εκάστης κοινότητος!... Τριπλή συγκοινωνία διά ν' αρχίσουμε, διχοτόμησι διά να τελειώσουμε!... Και τό χειρότερο, όταν οι Άγγλοι μιλούσαν τότε περί διχοτομήσεως έννοούσαν τον μοιραίο 35ο παράλληλο που, κατά σύμπτωση, έκοβε σχεδόν εις τη μέση και την Κύπρο και την Λευκωσία!

Λίγο να στοχαστή ό Έλληνοπατριώτης, καταλαβαίνει ότι δέν έχασαμε καμία ευκαιρία, κείνο που δέν καταλαβαίνει, όσα και να στοχαστή, είναι πώς μερικοί, έστω και άχαλινωτα έμπαθείς πός όλας τάς κατευθύνσεις, μπορούν να παίξουν με ένα ιερό έθνικό θέμα, που ήταν πάντοτε δυσχερέστατο και είναι σήμερα σέ έξαιρετικά κρίσιμη και άποφασιστική φάσι.

Με κάθε τιμή

Ε. ΑΒΕΡΩΦ — ΤΟΣΙΤΣΑΣ»